

Støtteerklæring fra Ansatte Tandlægers Organisation (ATO)

Vedr.: Etablering af professionsbachelor i tandpleje samt bachelor- og kandidatuddannelse i odontologi ved Syddansk Universitet.

Ansatte Tandlægers Organisation (ATO) takker for den løbende og konstruktive dialog om udviklingen af SDU's nye tandlæge- og tandplejeruddannelser og afgiver hermed sin støtteerklæring til brug for prækvalifikationen hos Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Behovet for flere tandlæger

ATO kan tydeligt genkende behovet for at uddanne flere tandlæger. Der er tale om både en generel mangel på landsplan og en særlig mangel i Region Syddanmark, som har færrest tandlæger pr. indbygger, og hvor dimittender fra de eksisterende uddannelser kun i ringe grad søger hen. Behovet er veldokumenteret, bl.a. i Sundhedsstyrelsens tandplejeprognose, og vores medlemmer oplever konkrete rekrutteringsudfordringer i både den kommunale tandpleje og i privat praksis.

Opbakning til etableringen

På den baggrund støtter ATO etableringen af en tandlæge- og en tandplejeruddannelse ved SDU. Uddannelser forankret i regionen kan efter vores vurdering styrke både rekruttering og kompetenceopbygning i Region Syddanmark og bidrage til en bæredygtig tandpleje med adgang til kvalificeret behandling i hele regionen.

Fortsat uafklarede spørgsmål

Vores støtte gælder behovet for og etableringen af uddannelsen. Det er ikke en endelig tilslutning til den klinik- og kompensationsmodel, som uddannelserne bygger på. En central del af modellen er, at en stor del af den kliniske uddannelse skal foregå hos vores medlemmer, i henholdsvis privat praksis, i den kommunale tandpleje og på de regionale kæbekirurgiske afdelinger, og her udestår efter vores opfattelse fortsat en række spørgsmål, som bør finde deres afklaring i den videre dialog og i den formelle høring. Vi anerkender, at SDU er kommet flere af vores tidligere bemærkninger i møde, bl.a. om forsikring og litteraturgrundlag, men vil særligt pege på:

Dialogen og oplysningsgrundlaget bør favne alle ansatte, ikke kun klinikejerne. På

informationsmødet i Esbjerg var både de fremviste økonomiske beregninger og oplysningerne om forsikringsforhold alene rettet mod privat praksis, og deltagerne blev fra talerstolen omtalt som "private erhvervsdrivende". Da ATO organiserer ansatte tandlæger, herunder provisionslønnede i både privat praksis, kommunal tandpleje og på de kæbekirurgiske afdelinger, er det afgørende, at den videre dialog, beregninger og forsikringsforhold også belyser vilkårene for den enkelte ansatte i alle tre kliniktyper og ikke kun klinikkens/arbejdsgiverens økonomi.

Kompensationen skal nå den enkelte ansatte, ikke alene klinikken. Model 2 giver honorar til supervisor, men Model 1 aflønner alene klinikken, og ingen af modellerne kompenserer provisionslønnede tandlæger for tabt produktion. Eksempler fra praksis illustrerer, hvad der er på spil: en klinikejer i Haderslev oplyste på informationsmødet, at klinikkens tandlæger typisk omsætter omkring 20.000 kr. dagligt, hvilket giver et billede af den produktionsværdi, den enkelte ansatte reelt stiller til rådighed, når der superviseres. Frivillighed skal gælde den enkelte ansatte tandlæge og ikke kun klinikken.

Supervision og kompetenceudvikling skal være skemalagt og honoreret. Den tilhørende kompetenceudvikling skal være skemalagt og indgå i arbejdstiden på rimelige vilkår. Vi noterer, at alle uddannelsesklinikker efter det oplyste skal gennemføre en vejlederuddannelse, og det bør

afklares, hvordan denne uddannelse finansieres, skemalægges og honoreres for den enkelte ansatte.

Autorisationsspørgsmålet skal præciseres. Det nuværende svar, at klinikken autorisation fortsat omfatter den øvrige patientbehandling, besvarer efter vores opfattelse ikke, om og hvordan den enkelte behandlers autorisation kan blive berørt. Tilsvarende er aftalerne om forsikring endnu ikke endeligt indgået, og de forsikringsforhold, der hidtil er præsenteret, har som nævnt alene vedrørt privat praksis. Vi ser gerne, at forsikringsdækningen for ansatte i kommunal tandpleje og på de kæbekirurgiske afdelinger belyses på samme måde.

Kapaciteten er en reel udfordring. Hverken den kommunale tandpleje eller privat praksis vurderes at have ledig tid eller stolekapacitet, og den kommunale tandpleje er yderligere presset efter udvidelsen af målgruppen med de 18-21-årige. Hertil kommer, at klinikkerne efter det oplyste skal modtage mindst to studerende ad gangen, hvilket forstærker presset på tid, stole og supervisionsressourcer yderligere. Opgaven fremstår samlet underfinansieret, en vurdering, der blev genkendt af flere klinikejere på informationsmødet i Odense og i Esbjerg, hvoraf en betegnede den økonomiske ramme som "helt skæv" og tilføjede, at man "ikke vil overtage en offentlig opgave uden betaling". Hertil kommer praktiske og fortsat uafklarede spørgsmål om bolig og transport for studerende under kliniske ophold uden for de større byer.

Realisme i den kommunale tandpleje. Modellen skal kunne rumme, at børn og unge kræver mere tid, og at ortodonti i flere kommuner varetages af private leverandører, hvilket rejser kontraktmæssige spørgsmål.

Kontinuitet i det kliniske forløb bør afklares. På informationsmødet var der ikke enighed om, hvorvidt de studerende skal følge samme klinik gennem hele uddannelsen, eller om de skal rundt til flere. Erfaringer fra den almenmedicinske speciallægeuddannelse blev fremhævet som eksempel på, at kontinuitet i tilknytningen til samme klinik har stor betydning for både de studerendes læring og stamklinikken mulighed for at planlægge og investere i forløbet. Vi opfordrer til, at dette afklares, før modellen fastlægges endeligt.

Tidsplanen er ambitiøs. En kommunes deltagelse forudsætter politisk godkendelse og falder sammen med kommunernes budgetlægning.

Vi skal i den forbindelse bemærke, at kommunikationen fra SDU efter vores opfattelse til tider har efterladt indtryk af, at uddannelserne allerede er endeligt vedtaget. Vi vil gerne understrege, at vores tilbagemeldinger gives i tiltro til, at der fortsat er reel lydhørhed over for de rejste spørgsmål i den formelle prækvalifikationsproces.

Vi ser i den forbindelse positivt på at udvikle klinikmodeller, hvor uddannelsesaktiviteten kan gennemføres uden at fortrænge klinikken egen drift og produktion, for eksempel modeller uden for normal åbningstid med undervisere stillet til rådighed af SDU, og opfordrer til, at denne mulighed følges videre.

ATO bidrager fortsat gerne konstruktivt til det videre arbejde, herunder ved det varslede informationsmøde om studiepraktik i oktober 2026, så uddannelserne kan realiseres på et grundlag, der er holdbart for både de studerende, patienterne og vores medlemmer.

Med venlig hilsen
Hanne Jacobsen
Formand, Ansatte Tandlægers Organisation (ATO)